

ogsaa havde 2 à 3 Sogne, hvori det var Tilfældet. Jeg tror, at Præsten maatte prise sig lykkelig, naar der var en kirkelig Strømning i alle 3 Sogne, som han havde i sit Pastorat, thi de kirkelige Bevægelser, vi have her i Landet, have dog, hvad enten de ere grundtvigianske eller indremissionske, saa meget til fælles, at jeg tror, at en Præst meget godt kan arbejde sammen med dem, naar han vil fremme, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt, kristeligt Liv i Menigheden. Det kunde have været værre, hvis han var Sognepræst i et Par Sogne, hvori der ikke var kirkeligt Liv, thi der blev Samarbejdet mellem Præst og Menighedsraad ikke til Fremme af et sundt, kristeligt Liv. Men saa maa man trøste sig med, at kommer der ikke Samarbejde i Stand, saa sker der kun ganske det samme som nu, at Præsten gør sin Gerning, og Menighedsraadet faar ikke nogen Indflydelse derpaa, det vil ikke føle det Ansvar, der er lagt paa det, og det vil ikke tage Del deri, om der ellers kunde udrettes noget. Det ærede Medlem mener, at Mindretallets Ret krænktes ved den Maade, hvorpaa Præstevalget skal ske; men det fatter jeg nu ikke ganske. Det ærede Medlem mener maaske, at Mindretallet skal have mere Ret end Flertallet, det er dog vel ikke Meningen. Jeg tror, man skal holde paa Flertallet, men saa indrømmer jeg, at man paa den anden Side skal søge at komme Mindretallet i Møde paa den Maade, jeg tidligere har været med til at arbejde for her i Tinget, nemlig ved at give en udvidet Adgang til Brugen af Sognekirkerne, og det tror jeg, kan gøres, uden at Folkekirken staar Fare for at lide Skade derved. Den ærede Kultusminister talte om at tage under Overvejelse, om han skulde bruge sit Veto, men jeg tror, at vi uden Skade for Folkekirken kunde gaa videre. Vi kunde gaa videre og gavne Folkekirken. Det er ikke saa rart, at der holdes stærkt paa, at Sognekirkerne i mange Tilfælde skulle lukkes, thi det fører til, at der oprettes Valgmenigheder, hvor det godt kunde undgaaes, og hvor den Ulejlighed og Bekostning kunde være sparet. Det er meget godt, hvor der er stærkt kirkeligt Røre. Det er jo væsentlig grundtvigsk Røre, der er Tale om, thi Indremissionen har ikke oprettet Valgmenigheder. Det kan godt gaa i et Slægtled eller to, men saa kan der komme en Tid, da Aanden ligesom viger fra dem, Sindene sløves, og saa kan en saadan Valgmenighed gaa tilbage baade paa den ene og paa den anden Maade

og staar der saa med Kirken og Præsten. Jeg tror, det var bedre at ordne det saaledes, at Sognekirkerne kunde benyttes af fri Menigheders Præster, idet man saa kan vente, at den Tid en Gang vil komme, da de føle sig tilfredsstillende ved den Præst, der er i Sognet, og kunde lade være med at vælge nogen særlig Præst, idet de vende tilbage til Sognekirken. Som det nu er, tvinger man dem til at blive udenfor, og det tror jeg er mindre rigtigt fra Folkekirkens Standpunkt. Det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) sagde, at Sognekredse ikke ere aandelige Samfund. Han sagde: „Jeg tror, det er en stor Misforstaaelse, naar man betragter *Sognene* som *Menigheden*, naar man mener, at en ved territoriale Grænser dannet Sognemenighed og den derpaa byggede Folkekirke er et kirkeligt Samfund, som man kan ordne paa samme Maade, som man vilde kunne ordne et frivilligt kirkeligt Samfund. Det er en Misforstaaelse af en Sognemenighed, at det skulde være en aandelig Enhed, et aandeligt Samfund.“ Det har jeg heller aldrig sagt, og det mener jeg heller ikke, men lige saa vel som det ærede Medlem, naar han vil have en Præstevalglov, en Lov om Menighedens Indflydelse paa Præstevalget, selvfølgelig vil ordne den efter Sognemenighedsgrænserne, maa man ogsaa her ordne sig efter Sognegrænserne. Det ærede Medlem talte ganske vist om, at han vilde have en Repræsentation for Kirken paa Grundlag af frit dannede Menighedskredse, men det ærede Medlem vogtede sig vel for at skildre, hvorledes en saadan Repræsentation skulde sammensættes og se ud. Det ærede Medlem fremkommer lige saa lidt over for os, som man i 1861 gjorde over for det daværende Folketing, med et Udkast til, hvorledes Sagen skulde ordnes. Man kan dog ikke danne en kirkelig Repræsentation for hele Folkekirken, som kun skal bygges paa fritdannede Menighedskredse, saa længe vi have saa faa af dem, som vi nu have her i Landet. Nej, Forholdene maa man tage Hensyn til, og jeg tror, at vil man naa noget praktisk, kan man ikke se bort fra de Sognegrænser, vi have. En anden Sag er, at disse Sognegrænser ikke skulle træde hindrende i Vejen for Menighedsmedlemmernes aandelige Trang og aandelige Liv, men vi have jo ogsaa en Lovgivning derimod. Vi skulle give saa megen Frihed, som i det hele taget er forenelig med Folkekirkens Ordning. Men at tænke sig, at vi skulle vente med en Ordning, indtil vi kunne faa